BOFIT-blogi

Kiinan BKT-lukujen ihmeellinen maailma

Kiinan talous, Tilastot | 06.05.2021 | Eeva Kerola

KIRJOITTAJA

Eeva Kerola
Vanhempi ekonomisti

Kiinan virallisten, bruttokansantuotteen kasvua kuvaavien lukujen todenmukaisuuteen on jo vuosia kohdistunut epäilyksiä. Vaikka kasvutavoitteita on Kiinassa asetettu jo pitkään, vasta vuoden 2012 jälkeen niitä lähdettiin seuraamaan selvästi tarkemmin.

Kiinan virallisten, bruttokansantuotteen kasvua kuvaavien lukujen todenmukaisuuteen on jo vuosia kohdistunut epäilyksiä. Epäilyt kasvoivat sitä mukaa kun toteutuneet luvut kiinnittyivät yhä tukevammin kiinni ennalta määrättyihin julkisiin kasvutavoitteisiin, ja lähes vaakasuoriksi muuttuneista BKT-kuvaajista katosivat suhdannevaihtelut.

Vaikka kasvutavoitteita on Kiinassa asetettu jo pitkään, vasta vuoden 2012 jälkeen niitä lähdettiin seuraamaan selvästi tarkemmin. Tällöin BKT:n kasvu oli jo muutaman vuoden ajan hidastunut, ja pitkän aikavälin kasvutavoite maan reaalisen BKT:n kaksinkertaistamiseksi vuosien 2010–2020 välillä näytti vaikeammalta saavuttaa.

Kuvio 1.

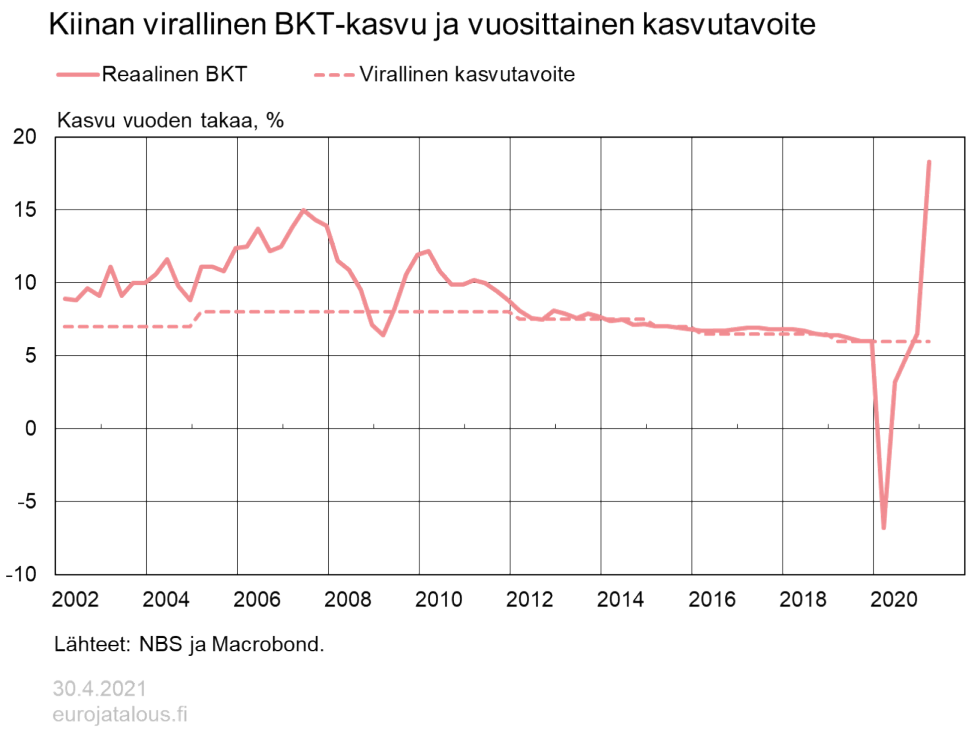

Tilastoja koskeviin ongelmiin on vastattu laskemalla mm. vaihtoehtoisia indikaattoreita, joiden pyrkimyksenä on saada parempi kuva Kiinan talouskehityksestä. Yksi tällainen on BOFITissa laskettu vaihtoehtoinen BKT-arvio, jota päivitetään vuosineljänneksittäin BOFITin verkkosivuilla. Arvio pohjaa viralliseen nimelliseen BKT-kasvuun ja vaihtoehtoisiin, tilastollisesti rakennettuihin hintaindeksisarjoihin[1].

Kuvio 2.

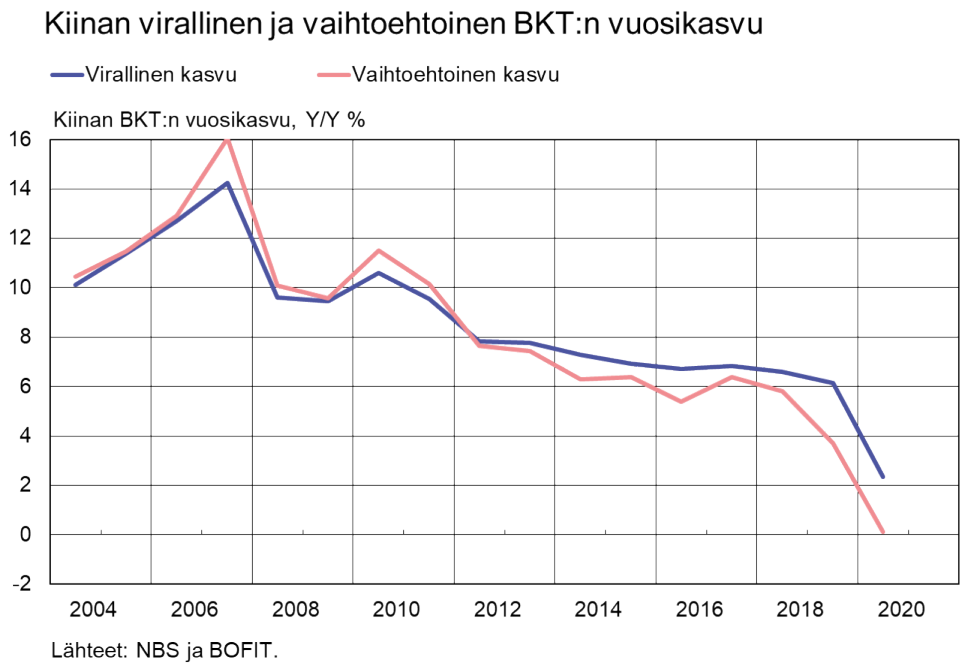

Koko vuoden kasvulukuja vertailtaessa nähdään, että vaihtoehtoisen arvion mukaan Kiinan BKT-kasvu oli virallista kasvua hieman voimakkaampaa vuosina ennen finanssikriisiä. Kasvulukujen erotus kääntyi päinvastaiseksi vuoden 2013 jälkeen, ja on vuosien mittaan vain kasvanut. Vaihtoehtoisen BKT:n vuosikasvu hidastui jo ennen koronakriisiä vajaaseen neljään prosenttiin, kun virallinen kasvu pysyi lähellä kuutta prosenttia. Viime vuonna vuosikasvu jäi vaihtoehtoisen indikaattorin mukaan nopeasta toipumisesta huolimatta nollaan. Paljon puhuttu BKT:n kaksinkertaistamistavoite jäi lopulta koronakriisin vuoksi virallisten kasvulukujen mukaan noin 6 % vajaaksi. Vaihtoehtoisten kasvulukujen perusteella tavoitteesta jäätiin jälkeen yli 20 %.

Kun vertaillaan vaihtoehtoisen ja virallisen BKT-kasvun erotusta eri neljänneksillä, vuoden sisäisessä kehityksessä näkyy mielenkiintoinen ilmiö. Ennen vuotta 2012 keskimääräinen poikkeama oli lähes yhtä suuri eri neljänneksillä, mutta vuodesta 2012 eteenpäin poikkeama on kasvanut suuremmaksi aina vuoden loppua kohden. Keskimääräinen poikkeama on viimeisellä neljänneksellä kaksinkertainen ensimmäiseen neljännekseen verrattuna. Keskiarvojen ero näiden neljännesten välillä on lisäksi tilastollisesti merkitsevä.

Kuvio 3.

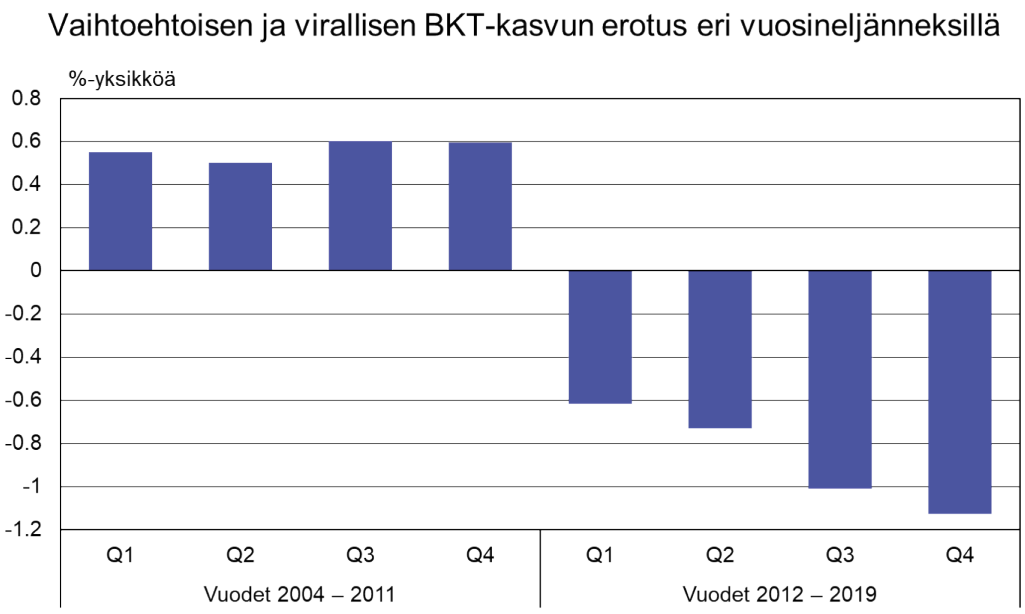

Lähteet: NBS ja BOFIT.

30.4.2021
eurojatalous.fi

Virallinen BKT-kasvutavoite julkistetaan aina vuosittain maaliskuussa. Ensimmäisen neljänneksen ero vaihtoehtoisen ja virallisen BKT-kasvun välillä pysyi vuosina 2012–2019 kokoluokaltaan yhtä suurena kuin aikaisempina vuosina, vaikka etumerkki vaihtuikin. Tilanne kuitenkin eroaa seuraavien neljännesten välillä merkittävästi. Mitä pidemmälle kalenterivuosi etenee, sitä enemmän virallinen luku poikkeaa vaihtoehtoisesta arviosta, kun koko vuoden kasvuluku pyritään pitämään tiukasti virallisissa tavoitteissa.

Viimeinen neljännes on luonnollisesti lopullinen hetki koko vuoden kasvuluvun määrittämisessä. Sen poikkeama vaihtoehtoisesti arvioidusta BKT-kasvusta onkin muita neljänneksiä suurempi.

Koronapandemian vuoksi vuosi 2020 jäi poikkeuksellisesti kokonaan ilman virallista kasvutavoitetta. Kuluvan vuoden osalta tavoitteeksi on asetettu helposti matalan vertailuvuoden takia saavutettava ”yli 6 %”. Tämän jälkeen jää nähtäväksi miten tiukkoja tavoitteita Kiinassa kokonaistuotannon kasvulle asetetaan. Presidentti Xi Jinping ilmoitti syksyllä 2020, että BKT:n kaksinkertaistaminen vuosien 2020 ja 2035 välillä olisi ”täysin mahdollista”. Jos tämä ankkuroi BKT-kasvuluvut seuraavaksi 15 vuodeksi yhtä tiukasti kuin BKT:n kaksinkertaistamistavoite vuoden 2012 jälkeen, todellista tilannekuvaa Kiinan talouden kehityksestä voi olla jatkossakin vaikea saada seuraamalla pelkästään virallisia BKT-tilastoja.

Asiasanat

BKT, BOFIT, Kiina